

AZ ÉPÍTKEZÉS ENERGIAPOLITIKÁJA 2014-TŐL
Az Energiapolitika 2000 Társulat program-javaslat
TÉZISEK

BEVEZETŐ GONDOLATOK

- A „nemzetek Európájának” eszmeisége: kapitalizmus, szociális felelősség, kereszténydemokrata gazdaságpolitika.
- 2010. február 8-án hoztuk nyilvánosságra „*A helyreállítás energiapolitikája*” című javaslatunkat.
- Program-javaslatunkban összefoglaljuk a 2014-től esedékes építkezésre vonatkozó energetikai javaslatainkat.

VILÁGENERGETIKA

- A hosszú távú energetikai tervezés lassan lehetetlenné válik.
- A spekuláció és a pénzkereskedelem fontosabbak, mint az ipari folyamatok.
- Az amerikai palagáz kitermelés a szénfelhasználás visszaesését eredményezi, az USA és Kanada valószínűleg nettó olajexportórrá válik 2030-ra, a fő szénhidrogén szállítási irányok átrendeződnek.

VILÁGHATALMI KÖVETKEZMÉNYEK

- Az USA jelentős ipari versenyelőnyhöz jut. Ez a korábban kiszervezett ipari termelés repatriálásához vezethet. Növelheti az energia-intenzív iparágakhoz köthető kivitelét, amivel szemben az európai export jelentősen visszaeshet.
- A világhatalomért, a nyersanyagokért, az energiáért, az olajért folytatott küzdelem hadszínterei átrendeződhetnek, ami destabilizáló hatású lehet.
- Erősödhet a fogyasztás fenntarthatóságára vonatkozó propaganda. A „világmegmentés” mítoszai gyengülhetnek, a helyes alkalmazkodás esélyei csökkenhetnek.

AZ EU „ENERGIAPOLITIKÁJA”

- Az energiatermelés és a kommunikáció módja változott: internet és megújuló energiafelhasználás. A cél: kollektivizált termelés és felhasználás, egyfajta „energetikai kommunizmus”.

Az EU stratégiai célkitűzései

- A megújuló energiák fokozott felhasználása.
- Karbon-mentes gazdaság létrehozása.
- A lokális, szétszórott energia-termelés megvalósítása.
- Villamosenergia-tárolás a hidrogén-energetikával és más módszerekkel.
- Az „okos” villamos-hálózatok kiépítése, „energia internet” létrehozása, ahol mindenki egyszerre termelő és fogyasztó.
- A közlekedés átállítása villamos és üzemanyag-cellás hajtásra.

Ennek a „forradalmi kísérletnek” nem látszanak az európai életterre gyakorolt kedvező hatásai. A globális klímavédelemben is marginális az EU törekvéseinek hozadéka, s nem kompenzálja a feltörekvő gazdaságok erőteljes emisszió-növelését.

Mindez lehet az önmegváltás hittétele, de nemcsak hatástalan a modern gazdaság és társadalom fogyasztás-centrikus közegében, hanem valószínűleg tragikusan visszavetné a gazdaságilag kevésbé erős társadalmak fejlettségi szintjét.

MAGYARORSZÁG

Az uniós csatlakozás következményei

- Piacainkat kisajátították.
- A villany ellátás forrásoldali biztosítása jelentős mértékben kereskedelmi tevékenységgé alakult.
- A külföldi kézbe került erőmű parkunk többsége jelentősen leromlott, korszerűtlen és gazdaságtalan.
- Az állami kézben maradt Paksi Atomerőmű és az átviteli hálózat mind a mai napig működőképes állapotban van.

Energiamérleg

- Az összes primerenergia felhasználás 2/3-ad része import.
- A földgáz részaránya túlsúlyossá vált.
- A helyzeten hosszú ideig alapjaiban nem lehet változtatni, a felelős kormányzat arra törekszik, hogy bővítse a mozgásterét.
- A palagáz-forradalom terjedésének elsősorban a szabályozás és az engedélyezés szab gátat. A jövőben Magyarországon is gazdaságos lehet a gáztermelés.

AZ ÉPÍTKEZÉS ENERGIAPOLITIKÁJA 2014-TŐL

ALAPELVEK

- Közép-kelet-európai összefogással kell módosítani az EU energiapolitikáját.
- Meg kell találni a lehetőségeket, amelyekkel a „tízmillió magyar részvényes” érdekeit lehet képviselni.

KÖRNYEZET ÉS ENERGIAPOLITIKA

Környezetvédelem

- Az emberiség lelkiismeretére apelláló környezetvédő mozgalmak globális hatalmi manipuláció áldozataivá váltak.
- A zöldek politikaformáló tényezők lettek.
- Az energetikán belül túl hangsúlyos lett a megújuló energiákhoz való viszonyulás.
- Az un. „megújuló energiák”, a hagyományos forrásoknál sokkal drágábbak.
- Viszonyunk a globális világpolitikához: az élet oldalán kell állnunk, az élhetség követelményéből kell kiindulni.

Klímavédelem

- Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (NÉS): a globális melegedés mérséklése.
- Dekarbonizációs Stratégia (DS): a széndioxid kibocsátás csökkentése.
- Nemzeti Alkalmazkodási Stratégia (NAS): az elkerülhetetlen éghajlat változások hatásainak kezelése, alkalmazkodás, a károk minimalizálása.
- *„Amíg a klímapolitika szorosan kötődik az energiapolitikához, nem lehet sikert elkönyvelni az energia ágazatban, ezért le kell választani az energiapolitikáról”. (Kovács Pál)*
- A földi éghajlat változását nem tudjuk érdemben befolyásolni: *„Felkészülni az elkerülhetetlenre, megelőzni az elkerülhetőt!”*
- Saját erőforrásainkat csak az eredménnyel kecsegtető célkitűzésekre szabad fordítani. Az EU támogatásokat általunk is értelmesnek tartott célokra kell használni.
- Kis nemzetként okosan kell alkalmazkodni mind Földünk változásaihoz, mind a világpolitikai átrendeződésekhez.

ENERGIA KÜLPOLITIKA

- Az oroszországi primer energiahordozók behozatali függősége számottevően nem csökkenthető. A megújulókkal semmiképp, a hazai lignittel is csak részben.
- Az ellátásbiztonságot az EU-nak az import primer energiahordozók közös piacával kellene segíteni. Ezzel szemben a meghatározó államok külön utakon járnak.
- Az ellátásbiztonság megvalósítása elsősorban politikai garanciákkal, az ezt alapozó közös energetikai befektetésekkel lehetséges, az energiahordozók közös piacának erősítésével.
- A magyar energia külpolitika feladata az EU energiapolitikájának magyar érdekű befolyásolása.
- A visegrádi országoknak közősek az energetikai érdekei, a közép-európai regionalitás keretében lehetséges és szükséges ezek összehangolása.

Közép-kelet európai regionalitás

- A „visegrádi országoknak” közösen kell fellépni az uniós energiapiaci szabályozás módosítása érdekében.
- A visegrádi országok támogatják az atomenergiát, a palagáz kitermelését.
- Ragaszkodni kell az energia-mix saját meghatározásához.
- Az energetikában szükséges állami szerepvállalást az EU-val el kell fogadtatni.
- A visegrádi országok fontos érdeke, hogy politikusi pozíciókat szerezzenek az EU-t irányító bürokráciában.

GÁZELLÁTÁS

- Cél a nagykereskedelmi gázpiac fejlődésének támogatása.
- Fontos állami tulajdon szerzése a stratégiailag és ellátás biztonságilag fontos infrastruktúra elemek esetében.
- Támogatni kell az új fogyasztói piacok létrejöttét.
- Erősíteni kell az állami MVM-csoport nagykereskedelmi gázpiaci jelenlétét.

VILLAMOSENERGIA-ELLÁTÁS

A kialakult helyzet előnyei

- A jelentős állami tulajdon miatt az iparág társadalompolitikai célokat is szolgál.
- Az ellátás biztonsága és minősége megfelel a több évtizedes gyakorlatnak.
- Jól működő, több országra kiterjedő nagykereskedelmi piac része vagyunk.
- A megújuló energia nagysága és összetétele még elviselhető a rendszer biztonsága szempontjából.
- A jól kiépült átviteli hálózatnak köszönhetően intenzív energia-csere zajlik a környező országokkal. Elérhető számunkra a gazdaságos import energia.

A kialakult helyzet kockázata, veszélyei

- A nagykereskedelmi árak szintje alacsony, nem biztosítja semmilyen termelő berendezés beruházásának megtérülését, nem nyújt fedezetet a felújításokra, rekonstrukciókra sem. Számos erőmű rendelkezésre állása folyamatosan romlik.
- Hasonló gondok jelentkeznek más, szomszédos rendszerekben is, ami megkérdőjelezi a regionális piac jövőbeli likviditását, áttételesen az importunk rendelkezésre állását is. Sem hazánkban, sem a környező országokban nem működik semmilyen eszköz a termelői kapacitások rendelkezésre állásának ösztönzésére.
- A hazai erőműépítés elkerülhetetlen szükségszerűséggé vált.

Paksi bővítés

- Az üzemanyag többirányú beszerezhetősége és tárolhatósága növeli az ellátásbiztonságot, csökkenti az import függés veszélyét.
- Az atomerőmű nem okoz üvegházhatású gázkibocsátást.
- A termelt villany élettartamra vetített átlagára viszonylag kedvező.
- Rendelkezünk a szükséges magas szintű szakmai és biztonsági kultúrával.
- A létrejött kormányközi megállapodás az energiapolitika fontos sikere.
- Az atomerőmű építése a pénzügyi kölcsönnél kedvezőbb államilag garantált kölcsönnel valósítható meg.
- Az erőmű magyar állami tulajdonban marad.
- Az államközi hitel költsége nem épül be a Pakson megtermelt áram árába. Elérhető, hogy további 60 évre az erőmű biztosítsa a legolcsóbb áramot.
- Az új erőművel kapcsolatos szándékot a kormány előzetesen megküldte Brüsszelnek, amely nem emelt vétót ellene.

Lignit hasznosítás

- A közel 1000 MW-os erőművet kiszolgáló bányák élettartama több mint 60 év.
- Az erőmű fejlesztése 2008-ban napirenden volt tekintettel avulására, rendelkezésre állásának romlására. A tervet a CO₂ kvóták piacának bizonytalansága miatt vált „gazdaságtalanná”.
- Magyarországon a lignit az egyetlen, számottevő energiahordozó, ezért hasznosítása az energiaellátás biztonsága szempontjából is fontos.
- A megtermelt villamos-energia költsége a lignit kitermelés költségeitől függ, így hosszú távon is stabil és vélhetően kedvező lenne.
- A hazai lignitbázisra épülő erőműfejlesztés lehetőségét napirenden kell tartani.

Átviteli hálózat

- A nemzeti tulajdon fontosságát jól szemlélteti a nemzeti tulajdonban maradt nagyfeszültségű átviteli hálózat fejlesztése és világszínvonalú állapota.
- Az átviteli hálózat fejlesztését a hazai igények biztonságos kielégítése és a piaci lehetőségek kihasználása érdekében, a MAVIR koncepciója szerint kell folytatni.
- Az MVM-OVIT az energetikai ipar magas színvonalú közreműködője, mely a nemzetközi hálózatépítésben is jelentős szerepet játszik, nemzeti értéket képvisel. Őrizni, védeni és fejleszteni kell.

Rendszerszabályozás

- A mértéktelen megújuló bázisú villanyfejlesztés működésképtelenné teheti a villamos energia rendszert új szabályozási/tárolási lehetőségek nélkül.
- A szóba jöhető berendezések hatalmas beruházási költségekkel terhelik a megújuló energiák használatát és növelik a villamos energia árat. Beruházásuk súlyos gazdasági kockázatokkal terhelt.
- A villamos energia tárolók a szabályozási piac élénkítésében, vagy nagy mennyiségű megújuló energia rendszerbe állításánál akkor segíthetnek, ha a kockázatok külső erőforrások igénybevételeivel kezelhetők.

Bős–Nagymaros

- Nem energetikai, hanem igen komplex, az ország jövőjét befolyásoló kérdés.
- Alkalmas a társadalom megosztására, a figyelem elterelésére az aktuális energetikai kérdésekről.
- A BNV hazánkban a rendszerváltozás, Szlovákiában a nemzetállam születésének szimbóluma. A szimbólumok harca nem energetikai kérdés.
- Az uniós csatlakozás ebben a témában sem hozott eddig könnyebbséget.
- Lévai professzor: az elkövetett hibák őszinte bevallásával és a fennálló problémák nyílt és baráti tisztázásával, az igazság (VERITAS) szolgálata mentén lehetséges a kölcsönösen előnyös menekülés ebből a csapdából.

TÁVFŰTÉS

Épületenergetika

- Az épületek energiafogyasztásának mérséklése fontos cél, de nem szabad hatását túlértékelni.
- A hőszigetelés hatékonyságát az új épületeknél és felújításkor kell megkövetelni.
- Az épületek energiatanúsítási rendszere hosszabb távon lehet hatékony.
- A hőszigetelés korszerűsítése önmagában csak igen hosszán megtérülő beruházás, ritkán lehet gazdaságos. Az államnak ezt a területet kiemelten kell támogatni.
- A „panelprogram” fontos, de a távfűtés alapproblémáit nem oldja meg. A távfűtés szociálpolitikai képződmény, csak állami támogatással üzemeltethető.

Kapcsolt energiatermelés

- A kapcsolt energiatermelés érzékeny megoldás, hatékonyságát befolyásolja az alkalmazott műszaki megoldás, a használt primerenergia és a hasznos hőigény.

Integrált távhő tulajdon

- Az államnak elő kell segíteni a teljes vertikumú önkormányzati távfűtő, energiaszolgáltató társaságok létrejöttét a privatizált tulajdon állami támogatással, történő meg- illetve visszavásárlásával.

A távfűtés ára

- Nemcsak a hő, hanem a termelt villany árát is hatóságilag kell megállapítani.
- A meglévő távfűtési rendszereket normatív hatékonysági kritériumok alapján minősíteni kell, a gazdaságilag életképtelen rendszereket át kell alakítani.

Támogatások

- A támogatást az elért energia-megtakarításhoz és környezet szennyezés csökkentéshez kell kötni.
- A hatékonyan működő kapcsolt energiatermelés létesítését indokolt ösztönözni, a termelés már nem szorulhat folyamatos támogatásra.

Szociális bérlakások

- A „lakbér”, a lakásbérlet díja mellett, egy minimál-komfortot biztosító közműszolgáltatás díját is tartalmazná.

KÖZLEKEDÉS

- A közúti, a vasúti és a vízi közlekedést egyaránt felölelő közlekedésfejlesztési stratégiát kell kidolgozni.

KÖZSZOLGÁLTATÁSOK

„Egyetemes szolgáltatás” → nonprofit szolgáltatás

- A nonprofit működtetés lényege, hogy az állam meghatározhatja a tulajdona működtetésének közérdekű célját.
- Az állami, közösségi tulajdonosi jelenlét legalább részleges helyreállítása megkerülhetlenné vált.

Vagyontörvény, energiatörvény, közműtörvény

- A közösségi/állami közművagyon körét és működtetésének szabályait a vagyontörvényben, az energiatörvényben és a közműtörvényben kell szabályozni.
- Az ágazati (gáz-, villamos-energia- és távfűtési) törvényeket az általános energiatörvény elfogadása után gyökeresen át kell dolgozni.
- A közszolgáltatási törvényben minden közszolgáltatásra szabályozni kell a szolgáltatások általános jellemzőit, állami garanciáit, a fogyasztóvédelem szabályait.

Nemzeti energetikai társaság

- Az MVM-csoport tevékenysége a villamos-energia mellett gázellátással bővülve egyre inkább nemzeti energiaszolgáltató jelleget vesz fel.
- Támogatjuk, hogy a legnagyobb nemzeti közszolgáltató társaság részt vállaljon a hírközlési szolgáltatásban is.

Fogyasztóvédelem

- Javasoljuk a közszolgáltatási törvényben szabályozott, a költségvetés által finanszírozott, háromoldalú (szolgáltató, fogyasztó, állam) független fogyasztóvédelmi szervezet felállítását és működtetését.
- A rezsicsökkentés nem politikai, hanem elsősorban makrogazdasági kérdés, melyet az energetikai árrendszer megreformálásával kell fenntarthatóvá tenni.
- A társadalmi szolidaritást szociális tarifa alkalmazásával kell kikényszeríteni.

SZAKMAI INFRASTRUKTÚRA

Energiastratégiai intézet, szakmai egyesületek, média

- Állami energiastratégiai intézetet kell működtetni, melynek feladata energetikai stratégiák kidolgozása, összehangolása.
- Az állampolgárokat a globális véleményhatalom a médián keresztül manipulálja. Ezért fokozott felelőssége van a szakmai véleménynyilvánításnak.
- A kormányzat ügyeljen, hogy lobbierőket szolgáló közlések helyett csak szakszerű információ, ismeretterjesztés kerüljön a közszolgálati médiába.
- A felsőoktatás napirenden lévő reformja során az energetikai oktatás profiltisztítását is napirendre kell tűzni.

Budapest, 2014. február 10.